

Statens Helsepersonellnemnd - HPN-2004-104

Myndighet	Statens Helsepersonellnemnd - Vedtak.
Dato	2004-12-21
Doknr/publisert	HPN-2004-104
Stikkord	Klage over tilbakekall av autorisasjon som lege, jf helsepersonelloven § 57.
Sammendrag	Tilbakekall av autorisasjon som lege. Hpl § 57. Klager hadde over lengre tid unnlatt å besvare, eller besvart meget sent, henvendelser fra pasienter, trygdekontor og tilsynsmyndigheter. Hennes utilgjengelighet, ved hyppige fravær fra kontoret og manglende underretning til kolleger og pasienter om fravær, og sviktende administrative rutiner i forhold til trygden medførte etter nemndas vurdering også en usikkerhet i forhold til om hun maktet å følge opp de øvrige administrative deler av sin legevirksomhet. Nemnda fant at klager på grunn av uforsvarlig virksomhet med alvorlige pliktbrudd var uegnet til å utøve legeyrket forsvarlig. Helsetilsynets vedtak ble stadfestet.
Saksgang	Saksnr: 04/00104
Parter	A, f. 1950.
Forfatter	Nina Mår, Helene Braanen, Espen Urbye, Halvor Kjølstad, Eirik Bø Larsen, Bjørg Brinch, Aase Tidemann.

SAKENS BAKGRUNN: Klageren har i 20 år vært privatpraktiserende lege i X kommune. I 1997 ble hun operert for en hjernetumor. I 2000 stilte Helsetilsynet i Y spørsmål ved om klageren på grunn av sykdom måtte anses uegnet til å utøve forsvarlig legevirkosomhet. Helsetilsynet sentralt avsluttet saken uten administrativ reaksjon, det ble da lagt vekt på positiv utvikling i rehabiliteringen og at klageren selv ga uttrykk for innsikt i egne begrensninger.

Helsetilsynet mottok etter dette nye opplysninger om klagers virksomhet fra kommuneoverlegen i X og Fylkestrygdekontoret i Y. Helsetilsynet fant det da sannsynliggjort at klagerens hjernetumor, operativt behandlet i 1997, har medført en fysisk og psykisk svekkelse som gjør henne uegnet til å utøve virksomhet som lege forsvarlig. Klagerens autorisasjon ble tilbakekalt 7. juli 2004.

KLAGEREN har, ved brev av 25. august 2004 fra seksjonssjef og rådgiver i Den norske lægeförening, bedt om at tilbakekallet omgjøres. Hun har spesielt bedt om at nemnda tar stilling til om det kan gis en begrenset autorisasjon jf hpl § 59, og om det bør innhentes en sakkyndig erklæring jf hpl § 60. Klagen er ytterligere utdypet i hennes brev av 11. oktober 2004.

Klageren har anført at mye av de problemer som har vært i hennes praksis, skyldes at hun har hatt betydelige private problemer, herunder alvorlige helseproblemer. Den praksis hun drev var meget krevende med mange trygdesaker. Hun mener hun kan virke som lege i et ansettelsesforhold med tilhørende tilsyn av en leder, der hun vil kunne bli fulgt opp på tilbørlig vis. Hun har opplyst at hun har fått tilbake sitt førerkort og at livssituasjonen generelt ser lysere ut.

Til støtte for sitt ønske om en sakkyndig vurdering har klageren vist til de store konsekvenser det har for henne om hun ikke får arbeide som lege. Vider har hun vist til at sakens karakter synes å kreve en grundig utredning av hennes nåværende skikkethet for å utøve legevirkosomhet.

Klageren har tidligere, i møte med Helsetilsynet i Y 30. januar 2004, erkjent at hun har vært svært sen i en del trygdesaker.

Klager sa opp sin fastlegeavtale med kommunen 13. november 2003, hun har også solgt sitt kontor/ sin praksis. Ifølge klagers brev av 11. oktober 2004 til nemnda er begge disse hendelser bevis på at hun var i ferd med å ta en pause som lege fordi hun følte seg utbrent, utslitt og nedfor. Før hun sa opp fastlegeavtalen hadde hun sammen med sin psykiater N et møte med helsesjef M.

Klager har i uttalelse av 11. oktober 2004 vist til at hun hadde mange «tunge» pasienter med språkproblemer, posttraumatisk stressyndrom, vanskelige navn og ukjent adresse noe som medvirket til at trygdesakene tok lang tid. Da klager etter en tid samlet alle de ubesvarte trygdesaker og returnerte dem til trygdekontoret, viste det seg at mange ikke var hennes pasienter og aldri hadde hatt noen konsultasjon hos henne.

Klager har videre opplyst at hun, fordi avviklingen av hennes praksis trakk ut våren 2004, fortsatte å jobbe 2-3 dager i uka for å holde hjulene i gang. Dette var helsesjef M informert om, det var lest inn på hennes telefonsvarer og hun hadde hjelpepersonell tilstede for å besvare henvendelser, videresende journaler med mer. Klager over at pasienter ikke har fått utlevert journaler mener klageren er langt fra sannheten. Journaler ble oversendt andre leger hele tiden.

Ved brev av 17. desember 2004 oversendte klageren ytterligere dokumentasjon i saken, blant annet brev av 16. desember 2004 fra kommuneoverlege T.

STATENS HELSETILSYN opprettholdt sitt tilbakekallsvedtak og ga heller ikke klageren en begrenset autorisasjon, jf brev av 13. september 2004 til klageren. Ved oversendelsen til nemnda 13. september 2004 uttalte helsetilsynet at de ut fra de tilsendte dokumenter ikke kunne se at situasjonen hadde endret seg vesentlig i forhold til hvordan den var på tidspunktet for tilbakekallet.

Helsetilsynet viste til at praksis i liknende saker tilsa tilbakekall av autorisasjon. Videre ble det vist til at Helsetilsynet ved avgjørelse av tilsynssaker ikke kan legge avgjørende vekt på at tilbakekallet av autorisasjon medfører alvorlige konsekvenser for vedkommende helsepersonell, men man må ta hensyn til fremtidige pasienters sikkerhet.

NEMNDAS BEMERKNINGER:

- Rettslig grunnlag:

Lov av 2. juli 1999 om helsepersonell m.v. § 57 første ledd lyder:

«Statens helsetilsyn kan kalle tilbake autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning dersom innehaveren er uegnet til å utøve sitt yrke forsvarlig på grunn av alvorlig sinnslidelse, psykisk eller fysisk svekkelse, langt fravær fra yrket, bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning, grov mangel på faglig innsikt, uforsvarlig virksomhet, grove pliktbrudd etter denne lov eller bestemmelser gitt i medhold av den, eller på grunn av atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen.»

- Hva gjelder realiteten vil nemnda bemerke:

Klager, og H fra Legeforeningen, møtte for nemnda og redegjorde for saken.

Spørsmålet for nemnda er om det foreligger grunnlag for tilbakekall av autorisasjon, jf hpl § 57.

Innledningsvis vil nemnda bemerke at den ikke har sett behov for en sakkyndig undersøkelse av klagers psykiske og/ eller fysiske helse. For nemnda har det avgjørende vært om klagers virksomhet som lege har vært forsvarlig eller ikke.

Nemnda finner ut fra sakens dokumenter at klager over lengre tid har unnlatt å besvare, eller besvart meget sent, henvendelser fra pasienter, trygdekontor og tilsynsmyndigheter. Det er spesielt alvorlig at hennes pasienter har hatt problemer med å få kontakt med henne ved behov for medisinsk hjelp eller for kopi av sin journal. Når trygdeetaten gjentatte ganger har måttet purre på legeerklæringer fra klageren, og kvaliteten av disse ikke har vært tilfredsstillende, har også dette rammet pasientene som derved har måttet vente unødige lenge på sine trygdeytelser. Helsepersonell skal sørge for at helsehjelpen ikke påfører pasienter, helseinstitusjon, trygden eller andre unødvendig tidstap eller utgift, jf hpl § 6. Likeledes har helsepersonell en plikt til å gi tilsynsmyndigheten alle de opplysninger som anses påkrevet for utøvelse av tilsyn med helsepersonellens virksomhet, jf hpl § 30.

Klagerens utilgjengelighet, ved hyppige fravær fra kontoret og manglende underretning til pasienter og kolleger om fravær, og sviktende administrative rutiner i forhold til trygden medfører etter nemndas vurdering en usikkerhet i forhold til om hun makter å følge opp de øvrige administrative deler av sin legevirksomhet.

Nemnda finner at klageren på grunn av uforsvarlig virksomhet med alvorlige pliktbrudd er uegnet til å utøve legeryrket forsvarlig. Nemnda utelukker ikke at klageren kan være psykisk eller fysisk svekket som følge av hjernetumoren, men finner ikke grunn til å gå nærmere inn på dette. Autorisasjon som lege er en garanti for at utøveren har nødvendige kvalifikasjoner og er skikket til å utøve yrket. En forutsetning for å utøve yrket er at allmennheten har nødvendig tillit til yrkesutøveren, jf hpl § 1. Etter nemndas vurdering har ikke klager lenger en slik tillit. Vilkårene for tilbakekall av autorisasjon etter hpl § 57 er således til stede

Til grunn for nemndas vurdering ligger opplysninger fra X kommune, Fylkestyngdekontoret i Y og Helsetilsynet i Y.

X kommune, ved kommuneoverlege T, i har i brev av 18. mai 2004 opplyst at klager siden innføringen av fastlegeordningen har hatt mye fravær fra praksisen. Dette har skapt problemer for pasientene. Kommunens daglegevakt har av den grunn alltid tatt inn klagerens pasienter. På grunn av hennes hyppige fravær i 2000 og 2001 har de andre legene ikke kunnet inngå avtale om at klageren skal være vikar for dem ved planlagt fravær. Ved ferieavvikling har klageren stengt kontoret uten å inngå avtale om vikar og uten å opplyse på telefonsvarer hvor pasientene kan henvende seg i hennes fravær. Ved lengre fravær har imidlertid kommunen etablert en vikarliste. Kommuneoverlegen opplyser at mange pasienter har problemer med å få kopi av sin journal. Mange har prøvd på ulike måter å komme i kontakt med legekontoret uten å lykkes, og journalene har ikke blitt oversendt etter avtale. Både X trygdekontor, sentralbordet i X kommune og andre leger har opplevd mange fortvilte pasienter som ikke vet hvordan de skal få ut de nødvendige papirer. Mange har ønsket å bytte lege på grunn av mye fravær. Det har i den forbindelse også vært vanskelig for pasienter å få kopi av sin journal overført til ny lege. Klageren har i alle år som lege i kommunen vært unntatt fra kommunale allmennmedisinske oppgaver.

I brev av 16. desember 2004 har kommuneoverlege T utdypet tidligere gitte opplysninger. Her fremgår blant annet at klageren deltok aktivt i legevaksarbeid fram til 1999 og hadde helsestasjonstjeneste fram til 1986. Videre uttaler kommuneoverlegen at det har vært mangelen på administrative rutiner som har medført mange henvendelser til han. Han har ikke mottatt klager på faglig uforsvarlighet vedrørende klagerens fastlegepraksis.

Fylkestyngdekontoret har i brev av 8. desember 2003 samlet uttalelser fra en rekke trygdekontor vedrørende klagers samhandlingsproblemer:

X trygdekontor, ved G, opplyste i brev, mottatt på fylkestyngdekontoret 4. desember 2003, at trygdekontoret til stadighet har måttet purre på legeerklæringer. Klageren har unnlatt å møte til legemøter og har heller ikke

gitt tilbakemelding i den anledning. Hun har også unnlatt å ringe tilbake når trygdekontoret har bedt om det. Flere pasienter skal ha uttrykt frustrasjon over at klageren ikke er til stede og at de kom til stengt dør ved forsøk på å hente ut sine papirer, pasienter har også skiftet lege. Trygdekontoret har vedlagt notat angjeldende syv forskjellige pasienter til illustrasjon av problemene. De legeerklæringer klageren skrev, ble skrevet for hånd og de ga ofte en upresis funksjonsvurdering. Når skjemaene ble returnert til klageren på grunn av manglende opplysninger, har hun flere ganger returnert et nytt sett skjemaer inklusiv den delen som skal gå til arbeidsgiver. Klageren har sagt til G at hun får angst når G ringer til henne, og at G får henne til å gråte, uten at G har hørt det i telefonen.

F trygdekontor, ved S, har i notat av 4. desember 2003 opplyst at klager har vært sen med å kreve oppgjør fra trygden for sin egen del. Hun har ofte bedt om utsettelse med innsending, noe hun til dels har fått, men noen oppgjør har likevel blitt foreldet. Klager har heller ikke møtt til avtalt møte med oppgjørskontoret.

H trygdekontor har overfor fylkestyngdekontoret gitt uttrykk for at det har vært mange klager på legen. L trygdekontor har underrettet fylkestyngdekontoret om en konkret sak der det har vært vanskelig å få kontakt med legen.

I en klagesak vedrørende tilbakelevering av legemidler unnlott klageren å besvare Helsetilsynet i Ys gjentatte anmodninger om uttalelse, jamfør Helsetilsynets brev av 27. november 2003. Også i en annen pasientklagesak måtte Helsetilsynet i Y gjentatte ganger purre på klagerens uttalelse. I samme sak ble pasientens journal utlevert i original til pasienten, ikke kopi slik den burde vært utlevert, jamfør Helsetilsynet i Ys brev av 18. mars 2004.

Trygdekontorenes og kommuneoverlegens tilbakemeldinger i forhold til klagerens legegjerning og tilsynsmyndighetenes erfaring fra tilsynssakene, dreier seg om både alvorlige og mindre alvorlige feil. Uavhengig av hvor alvorlig nemnda finner de enkelte feil, er det etter nemndas syn alvorlig når det fra seks ulike instanser er vist til svikt i samarbeidet og i administrative rutiner. Dette viser, etter nemndas syn, at det her ikke er tale om tilfeldige feil, men en grunnleggende svikt i klagerens utøvelse av legeyrket.

Til klagerens anførsel om at hun hadde mange tunge pasienter og at ikke alle trygdesakene gjaldt hennes pasienter, vil nemnda bemerke at klager som allmennlege måtte være forberedt på alle typer pasienter. Hun burde uansett ha avklart med trygdekontorene hvilke saker som gjaldt hennes pasienter på et mye tidligere tidspunkt.

Klager har også anført at kommuneoverlege T var orientert om hennes arbeidstid 2-3 dager i uken våren 2004, at dette var lest inn på hennes telefonsvarer og at hun hadde hjelpepersonell som besvarte pasienthenvendelser. Til dette vil nemnda bemerke at det ikke er uenighet om dette for så vidt gjelder våren 2004. De problemer kommuneoverlege T har beskrevet strekker seg imidlertid over lang tid og er i hovedsak fra tiden før klager sa opp sin fastlegeavtale i november 2003.

Som nevnt har nemnda funnet at vilkårene for tilbakekall av autorisasjon i medhold av hpl § 57 er oppfylt. Det må da foretas en vurdering av om tilbakekall *skal* gjøres. Klagers fungering ble vurdert også i 2000, og man fant da at hun var i en positiv utvikling og hadde innsikt i egne begrensninger. De klager på hennes virksomhet som er kommet etter denne tid viser at den positive utvikling ikke har vedvart. Klager synes heller ikke å ha innsikt i de konsekvenser hennes manglende tilbakemeldinger til ulike instanser og hennes fravær har for hennes yrkesutøvelse. Klager har fått muligheten til å vise at hun kan drive sin legevirkosomhet forsvarlig, men har ikke maktet å vise dette. De opplysninger klager kommer med i sin klage, om at hun nå har fått tilbake sertifikatet og at livssituasjonen generelt ser lysere ut, er i denne sammenheng ikke tilstrekkelige. Klager har tatt skritt for å avvikle sin legepraksis, hun har sagt opp fastlegeavtalen, solgt kontoret og er i følge hennes brev av 11. oktober 2004 innstilt på en langvarig sykmeldingsperiode for å samle overskudd så hun igjen kan arbeide som lege. Etter nemndas vurdering er det i denne saken ikke tilstrekkelig med en slik frivillig pause fra virksomheten som lege. Nemnda er således enig i Helsetilsynets vurdering av at autorisasjonen skulle tilbakekalles.

Klager har fremholdt at hun vil kunne fungere som lege i en underordnet stilling, med begrenset lisens. Nemnda ser ikke bort fra dette. Etter fast praksis vil nemnda i de fleste tilfeller kreve at en begrenset autorisasjon knyttes til en underordnet stilling hos navngitt arbeidsgiver. Helsepersonellet må selv finne fram til en slik stilling. Klager har ikke opplyst om noe konkret arbeidstilbud og nemnda kan da ikke vurdere om klager ut fra sine forutsetninger kan utøve en begrenset legevirkosomhet forsvarlig. På det nåværende tidspunkt er det derfor ikke grunnlag for å gi klageren en begrenset lisens.

Klagen har etter dette ikke ført fram og det påklagede vedtak blir å stadfeste.

Vedtaket er enstemmig.

KONKLUSJON:

Statens helsetilsyns vedtak av 7. juli 2004 stadfestes.